

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona (Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 7/10), Vlada Zeničko-dobojskog kantona na prijedlog Stručne službe Vlade Kantona, na 198. sjednici, održanoj 30.12.2014. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Usvaja se Analiza stanja antivirusnog softvera, opreme i posjedovanja potrebnih licenci za operativni sistem u organima uprave Zeničko-dobojskog kantona sa predloženim mjerama koja čini sastavni dio ovog zaključka.

II.

Obavezuju se sva kantonalna ministarstva i druga tijela uprave da u skladu sa Odlukom o upotrebi informatičke opreme i zaštite podataka, prije pokretanja postupaka nabavke IT opreme pismeno zatraže tehničke karakteristike od Odjeljenja za informatičku podršku Stručne službe Vlade, nezavisno od toga da li postupak javne nabavke provodi organ ili Služba za zajedničke poslove.

Na isti način potrebno je zatražiti i bilo kakvu intervenciju na opremi ili mreži, ukopčavanju ili iskopčavanju uređaja sa mreže radi urednog vođenja evidencije promjena na sistemu.

III.

Obavezuju se sva kantonalna ministarstva i druga tijela uprave da u skladu sa Odlukom o upotrebi informatičke opreme i zaštite podataka, pismeno obavjeste Odjeljenje za informatičku podršku Stručne službe Vlade, u roku od sedam (7) dana, o broju i karakteristikama korištenih radnih mašina upoređenim sa knjigovotstvenom evidencijom, te da nekoristene mašine stave na raspolaganje za raspodjelu u druge organe i službe po potrebi, a prema prijedlogu Odjeljenja za informatičku podršku Stručne službe Vlade.

IV.

Obavezuju se sva kantonalna ministarstva i druga tijela uprave da u skladu sa Odlukom o upotrebi elektronske mreže, pismeno obavjeste o svim kadrovskim promjenama, Odjeljenje za informatičku podršku Stručne službe Vlade, u roku od sedam (7) dana, radi obezbjeđenja jedinstvenog pristupa svakog od korisnika na domeni *zdk.ba*, odnosno *kuipzdk.ba* na elektronskoj mreži Zeničko-dobojskog kantona, kao i obezbjeđenja konfiguracije službene mail adrese *zdk.ba* i obaveznosti njenog korištenja u poslovnoj korespondenciji.

V.

Obavezuju se sva kantonalna ministarstva i druga tijela uprave da u skladu sa Odlukom o softveru, prije pokretanja postupka nabavke, aktivnostima implementacije i eksploatacije aplikativnih rješenja uključe Odjeljenje za informatičku podršku Stručne službe Vlade, te pribave mišljenje prije utroška sredstava kako je to propisano čl. 25. stav (2) gore navedene odluke.

VI.

Zadužuje se Odjeljenje za informatičku podršku Stručne službe Vlade za realizaciju predloženih mjera u Analizi stanja antivirusnog softvera, opreme i posjedovanja potrebnih licenci za operativni sistem u organima uprave Zeničko-dobojskog kantona, a Služba za zajedničke poslove i Ministarstvo finansija za realizaciju nabavke predloženih licenci antivirusnog softvera za 2015. godinu za sve organe i službe Kantona, kao i sva ostala kantonalna ministarstva i organi uprave za realizaciju ostalih mjera.

VI.

Sredstva za realizaciju predloženih mjera u iznosu od 5400,00KM (pethiljadačetiristotine KM) isplatiti će se iz sredstava Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2015. godinu, sa razdjela 13, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 821300, Služba za zajedničke poslove, pozicija „Nabavka opreme“.

IV.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____ /14.

Datum, 30.12.2014. godine

Zenica

PREMIJER

Munib Husejnagić, dipl.ing.maš.

DOSTAVLJENO:

1x svi kantonalni organi i službe

1x Stručna služba Vlade,

1x a/a

Zenica, 26.12.2014. godine

**Analiza stanja antivirusnog softvera, opreme i
posjedovanja potrebnih licenci za operativni sistem u
organima uprave Zeničko-dobojskog kantona
sa predloženim mjerama za poboljšanje**

1. PREGLED POSTOJEĆEG STANJA

Dosadašnji razvoj informatičke infrastrukture u organima i službama Zeničko-dobojskog kantona odvijaju se na način da je svaka organizacija samostalno razvijala svoju informatičku infrastrukturu.

U zavisnosti od trenutnih potreba vršila se nabavka opreme i softvera prema zahtjevu svakog organa pojedinačno.

Uzimajući u obzir Odluku o korištenju elektronskih mreža u Zeničko-dobojskom kantonu broj 02-05-8121/13 od 04.04.2013. Odjeljenje za informatičku podršku Stručne službe Vlade je u obavezi da predlaže mjere u cilju unapređenja rada na mreži i povećanju njene sigurnosti.

Usvojenim Mjerama za povećanje sigurnosti na elektronskoj mreži u augustu 2013. godine odobrene su aktivnosti uvođenja domenskog načina rada na mreži, čime se obezbjedio centralizovani pristup svim mašinama, te uspostavila centralizovana antivirusna zaštita.

Ovako je implementiran daleko napredniji pristup u razvoju sigurnosne politike mreže u odnosu na ranije korišteni, uz jedinstvene preglede na radne mašina u pogledu sigurnosti.

Instalirani Sigurnosni centar licenciranog antivirusnog programa

U skladu sa Članom 9. Odluke o upotrebi informatičke opreme i zaštite podataka u Zeničko-dobojskom kantonu, broj 02-05-8120/13 od 04.04.2013. Odjeljenje za informatičku podršku Stručne službe Vlade je preložilo i implementiralo instalaciju odgovarajućeg licenciranog antivirusnog programa.

Početkom 2014. završen je postupak nabavke i instaliran tzv. Sigurnosni centar uz pomoć kojeg se prati sigurnosno stanje svih radnih mašina na domeni zdk.ba.

Odjeljenje za informatičku podršku Stručne službe Vlade je na jednom od raspoloživih servera podiglo virtualnu mašinu i odredilo je za Antivirusni server na kome je instaliran Sigurnosni centar. U okviru pomenutog Sigurnosnog centra formirane su grupe korisnika Standarni i Povlašteni sa različitim ovlastima u pogledu Web kontrole, tj različitim ograničenjima i ovlastima.

Prikaz pregleda radnih mašina na domeni preko Sigurnosnog centra dat je donjom slikom:

The screenshot displays the Kaspersky Security Center interface. The main window shows a list of 'Client computers' under the 'Computers' tab. The list includes columns for Name, OS type, Domain, Agent/Anti-virus status, Visibility, Last update, and Status. A detailed view of the 'NERPINA1' computer is shown on the right, including its description, domain name (nerpina1.zdk.gov), IP address (172.16.5.152), protection status (OK), and last update time (11.3.2014 15:29:03). The interface also shows a 'Getting started' section with 'Standardni' and a 'Computer status' pie chart.

Name	OS type	Domain	Agent/Anti-virus	Visible	Last update	Status
MAHIDJAS-1394394	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	1 minute ago	6 minutes ago	Crta
MAARION-1394373	Microsoft Windows 7	ZDK	+/+	2 minutes ago	7 minutes ago	Crta
MEJERDAD	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	1 minute ago	6 minutes ago	Crta
MELIHAD	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	3 weeks ago	3 weeks ago	Crta
MELIHAD2	Microsoft Windows 8.1	WORKGROUP	+/+	6 minutes ago	7 minutes ago	Crta
MELIHK	Microsoft Windows 7	ZDK	+/+	6 minutes ago	7 minutes ago	Crta
meham.zdk.gov	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	1 minute ago	1 hour ago	Crta
mehad.zdk.gov	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	6 days ago	6 days ago	OK
MELIHAD2	Microsoft Windows 8.1	WORKGROUP	+/+	6 minutes ago	7 minutes ago	Crta
nermah.zdk.gov	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	5 minutes ago	7 minutes ago	Crta
MILENKOM-1394400	Microsoft Windows 7	ZDK	+/+	6 minutes ago	7 minutes ago	Crta
MERSADAD	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	2 minutes ago	5 minutes ago	Crta
MERSADAD	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	1 weeks ago	1 weeks ago	Crta
MUKAJESAN-1394384	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	2 minutes ago	2 minutes ago	Crta
MURIKI-1394366	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	4 days ago	4 days ago	OK
muris.zdk.gov	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	13.10.2014 15:...	13.10.2014 14:22:22	Crta
MURIST-1394404	Microsoft Windows 7	ZDK	+/+	29.10.2014 19:...	29.10.2014 19:30:40	Crta
NAGAD	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	9 hours ago	8 hours ago	OK
NERPINA2	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	2 minutes ago	7 minutes ago	Crta
NERPINA1	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	One day ago	11.3.2014 15:29:03	OK
NERPINA-1394390	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	5 minutes ago	1 hour ago	Crta
nermah.zdk.gov	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	5 minutes ago	17 minutes ago	Crta
pasah.zdk.gov	Microsoft Windows 7	ZDK	+/+	5 hours ago	5 hours ago	OK
RAJSEMAN	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	6 minutes ago	6 minutes ago	Crta
RAJSEMAN-1394387	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	1 minute ago	9 minutes ago	Crta
RAJSEMAN-1394385	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	1 minute ago	6 minutes ago	Crta
renmah.zdk.gov	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	4 days ago	4 days ago	OK
RENATAN	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	2 weeks ago	2 weeks ago	Crta
RENATANM	Microsoft Windows 7	ZDK	+/+	4 minutes ago	6 minutes ago	Crta
ruzak.zdk.gov	Microsoft Windows 7	ZDK	+/+	6 minutes ago	6 minutes ago	Crta
SABAH-KIBAZ	Microsoft Windows 7	ZDK	+/+	6 minutes ago	6 minutes ago	Crta
SADZAKT	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	4 hours ago	4 hours ago	OK
saidas.zdk.gov	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	5 minutes ago	6 minutes ago	Crta
SALMAT	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	1 minute ago	2 minutes ago	Crta
SAMMAJ	Microsoft Windows 7	ZDK	+/+	6 minutes ago	6 minutes ago	Crta
SABELAA	Microsoft Windows 7	ZDK	+/+	1 minute ago	6 minutes ago	Crta
sahel.zdk.gov	Microsoft Windows 7	ZDK	+/+	2 minutes ago	4 minutes ago	Crta
sahel.zdk.gov	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	2 minutes ago	6 minutes ago	Crta
SEADC-1394399	Microsoft Windows XP	ZDK	+/+	2 minutes ago	5 minutes ago	Crta

Ovaj antivirusni softver se redovno osvježava, u podešenim vremenskim intervalima za server, a onda se nove verzije sa servera spuštaju na radne mašine svih korisnika Kantona.

Nabavljeni antivirusni paket za klijente i antivirusni server ima sljedeće funkcionalnosti:

1. Nabavljeni antivirusni paket za klijente/radne mašine ima sljedeće funkcionalnosti:
 - Anti malware – namenjen za detekciju i uklanjanje virusa i drugog zlonamjernog softvera na racunaru;
 - Firewall – namjenjen da spriječi neautorizovani pristup mrežnim resursima bilo sa interneta ili lokalne mreze;
 - Cloud assisted protection security network – cloud bazirana tehnologija koja prikuplja podatke u realnom vremenu, identifikuje nepoznate prijetnje i njihove izvore kako bi u najkraćem vremenu reagovala i zaštitila korisnike;
 - Application control – omogućava primjenu bezbjednosnih polisa praćenjem pokrenutih programa na klijentskim računarima;
 - Web control – namenjen za kontrolu pristupa internetu (blokiranje pristupa socijalnim mrežama, audio i video sadržaja, pornografiju i web email servise (gmail,yahoo mail));
 - Device control – namjenjen da obezbjedi zaštitu korisnika ograničavanjem pristupa uređajima (uređajima za skladištenje podataka, za prenos podataka, printerima ili multifunkcionalnim uređajima ili načinom vrste priključka (USB, WiFi);
 - File server protection – zaštita servera od svih vrsti prijetnji;

2. Nabavljeni antivirusni paket za antivirusni server ima sljedeće funkcionalnosti:
 - centralizovano upravljanje antivirusnom zaštitom ponuđenom jedinstvenom konzolom sa pripadajućim sistemom alata do svake krajnje tačke ili uređaja na mreži;
 - mogućnost podešavanja preuzimanja update-a programa sa interneta na server i prosljeđivanje klijentima prema zadatoj politici;
 - mogućnost instaliranja na klijente povlačenjem instalacije programa sa servera;
 - kreiranje hijerarhije servera i grupa na mreži sa različitim sigurnosnim politikama;
 - kreiranje imidža OS i njihova instalacija kroz mrežu;
 - daljinsko upravljanje aplikacijama;
 - praćenje, statistika i mogućnost izvještavanja o radu aplikacija i uređaja;
 - kontrolisani pristup uređajima na elektronskoj mreži;
 - upravljanje enkripcijom podataka;
 - kreiranje hardverskog inventara na mreži;

Ovako obezbjeđen sistem od prisustva računarskih virusa i drugih malicioznih kodova, uz primjenu prihvatljivog i dozvoljenog korištenja mreže određenog Odlukom o korištenju elektronskih mreža u Zeničko-dobojskom kantonu, broj 02-05-8121/13 od 04.04.2013. povećava sigurnost rada na elektronskoj mreži i umanjuje mogućnost ispadanja kompletnog sistema iz funkcije.

Opis postojećeg stanja opreme

U organima i službama Kantona prema knjigovostvenoj evidenciji je u korištenju preko 400 radnih mašina. Od ovog broja veći dio radnih mašina se vidi sa domenskog servera zdk.ba, oko 200 radnih mašina, dok oko 30 radnih mašina Ministarstva finansija nije integrisano na domenu zdk.ba zbog obezbjeđenja pristupa korištenim aplikacijama „Oracle“ i „Ocean“.

U Kantonalnoj upravi za inspekcijeske poslove je prema knjigovostvenoj evidenciji u korištenju 126 radnih mašina, a sa domenskog servera kuipzdk.ba se vidi 60 korisnika navedene domene.

Urađenom analizom utvrđeno je da jedan broj od starijih radnih mašina nije u korištenju i da treba pregledati njihovo stanje, te u toku narednog godišnjeg popisa ili otpisati ili evidentirati njihovo postojanje da u slučaju otkaza korištenih mogu poslužiti.

Ranijih godina postojala je praksa nabavke na godišnjem nivou određenog broja radnih mašina, pa se nabavka po godinama odvijala kako je prikazano donjom tabelom:

Godina nabavke	Broj nabavljenih računara
do 31/12/2005	68
do 31/12/2006	98
do 31/12/2007	63
do 31/12/2008	27
do 31/12/2009	80
do 31/12/2010	28
do 31/12/2011	16
do 31/12/2012	31
do 31/12/2013	1
do 31/12/2014	25

U toku 2014. sve zadužene radne mašine nabavljene su u okviru nabavke opreme kroz različite projekte, a ne planiranim sredstvima iz budžeta Kantona.

Tako je najveći dio, 20 laptopa u 2014. stigao u okviru isporuke opreme po osnovu Projekta „Tehnička podrška unapređenju poslovnog okruženja i institucionalno jačanje“ u Kantonalnoj upravi za inspekcijeske poslove. Prema saznanjima samo jedan mali broj laptopa je dat na korištenje inspektorima, a veći dio je uskladišten iz nepoznatih razloga, a Odjeljenje za infromatičku podršku Stručne službe Vlade nije kontaktirano za raspodjelu ove opreme u skladu sa Odlukom br. 02-05-8120/13 od 04.04.2013. koja se odnosi na upotrebu i raspodjelu IT opreme u Zeničko-dobojskom kantonu.

Ovim aktom želimo upozoriti na obaveznost planiranja nabavke bar jednog minimalnog broja radnih mašina, uz nadu da će dio potrebnih mašina biti obezbjeđen iz projekata koji bi trebali biti realizovani u predstojećoj godini, te da će stim nadoknaditi napravljeni gubitak.

Osnovni problem je nepostojanje planiranih sredstava u budžetu za nabavku bilo kojeg minimalnog broja radnih mašina. Postoje samo sredstva planirana na budžetskoj stavci za usluge, pa se onda mašine koje otkazuju samo repariraju, što nije način rješenja ovog problema.

Već sada dolazi do otkaza većeg broja mašina usljed starosti i rukovodioci organa i službi traže od uposlenika Odjeljenja za infromatičku podršku da riješe tekući problem i obezbjede uposlenicima osnovno sredstvo za rad, što je zaista nemoguće u ovim okolnostima.

Drugi problem je to što postoji velika razlika u broju radnih mašina po knjigovostvenoj evidenciji i broja korištenih mašina koje se vide sa domenskih servera. Ovo je očito iz razloga što se godinama popis stalnih sredstava radio na način različit od fizičkog. Zbog ovoga je potrebno utvrditi broj rapoloživih mašina po organima i službama koje nisu u trenutnom korištenju, a postoje po knjigovostvenoj evidenciji, ove evidencije dostaviti u Odjeljenje za infromatičku podršku Stručne službe Vlade, kako bi ih uposlenici istog stavili na raspolaganje u druge organe i službe gdje je stanje sa ispravnim mašinama alarmantno i nemoguće ga je rješiti na drugi način uzimajući u obzir sporost postupaka odobrenja sredstava i nabavke opreme.

Opis postojećeg stanja mreže i uvezivanje eksternih lokacija

Na osnovu usvojenih Mjera za povećanje sigurnosti na elektronskoj mreži u augustu 2013. godine u januaru i februaru 2014. godine je urađen ogroman posao postavljanja na domenu zdk.ba svih radnih mašina korisnika koji su smješteni u zgradi RMK prometa.

Ovo je bio preduslov za obezbjeđenje centralizovanog antivirusnog sistema zaštite, te isto tako omogućeno uvezivanje organa smještenih na izdvojenoj lokaciji u zgradi RMK Inženjering (Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, Kantonalna uprava civilne zaštite i Kantonalna direkcija robnih rezervi) na zajedničku elektronsku mrežu – domenski server smješten u zgradi RMK prometa.

Na ovaj način je obezbjeđeno djeljenje sadržaja sa zajedničkih servera i za one korisnike koji fizički nisu smješteni na centralnoj lokaciji, te stvorena jedinstvena elektronska mreža korisnika svih Kantonalnih organa i službi, sa jednakim ovlaštenjima i ograničenjima za kreirane uloge korisnika.

Razvedena mrežna infrastruktura omogućava korisnicima korištenje interenata, mrežnih printera, korištenja, a pristup klijenata serverskim IT resursima obavlja se putem računaskih klijenata kojima su dodjeljenje dinamičke IP adrese.

Opis postojećeg stanja korištenih aplikacija

Trenutno je u organima i službama kantona u upotrebi više specijalizovanih aplikacija, usvojenih kroz različite projekte ili nabavljenih samostalno od strane organa. Aplikacije koje se koriste kod kantonalnih organa i službi su:

1. **Protokol-pisarnica** koji nikad nije implementiran do kraja i radi polovično sa protokolom aplikacije E-inspektor – Služba za zajedničke poslove;
2. **ORACLE**-funkcionalna podrška trezorskom sistemu finansijskog upravljanja Ministarstvo finansija - Ovdje je značajno napomenuti da je u toku 2014. godine promjenjena komunikacija za eksterne lokacije, tj korisnike aplikacije, ukinuvši tzv. iznajmljeni vod i zamjenivši ga sa VPN konekcijama prema Federalnom ministarstvu finansija, čime je napravljena ušteda od oko 16000,00 KM na godišnjem nivou;
3. **OCEAN**-Centralizovani obračun i isplata plaća – Ministarstvo finansija;
4. **E-inspektor** - elektronska evidencija rada inspekcije – KUIP ZDK;
5. **E-registar** – elektronska evidencija administrativnih postupaka – svi kantonalni organi;
6. **Sistem organizacije cesta** – aplikacija Direkcije za ceste – Ministarstvo prostornog;
7. **Brojači saobraćaja** - aplikacija Kantonalne uprave za ceste i Ministarstva za prostorno.

Svaka od ovih aplikacija je složeni sistem koji traži asistenciju uposlenika Odjeljenja za informatičku podršku prilikom implementacije, ali i podršku u fazi eksploatacije, odnosno održavanja.

Još je dosta projekata u pripremi, i svaki od tih projekata treba biti usaglašen sa normativima za uspostavljanje ispravne mrežene infrastrukture, te implementiran u okruženje.

Za sve ove akcije uposlenici Odjeljenja za informatičku podršku moraju biti angažovani od početka projekta, njegove idejne faze, radi obrazloženja mogućnosti trenutnog stanja sistema.

Opis postojećeg stanja posjedovanja licenciranog operativnog sistema

Godina nabavke	Posjedovanje OEM licence	Broj nabavljenih mašina	Ukupno sa/bez licence	
do 31/12/2005	NE	68	172	
do 31/12/2006	NE	98		
do 31/12/2007	NE	6		
do 31/12/2007	DA	57	273	
do 31/12/2008	DA	27		
do 31/12/2009	DA	80		
do 31/12/2010	DA	28		
do 31/12/2011	DA	16		
do 31/12/2012	DA	31		
do 31/12/2013	DA	1		
do 31/12/2014	DA	25		
				445

Iz gornje tabele se vidi da su sve nabavljene radne mašina od početka 2007. godine nabavljene sa zakonom propisanom licencom Windows operativnog sistema OEM, a da preostalih 39%, odnosno 172 mašine su sa nelicenciranim softverom. Nelicencirane mašine su starije mašine koje bi se svakako nabavkom nekog većeg kontingenta novih i zamjenile.

Potrebno je izraziti zabrinutost gornjom konstatacijom stanja uzimajući u obzir da su inspektori KUIP ZDK u dva navrata u toku 2014. imali inspekcijske akcije provjere korištenja licenciranih operativnih sistema i ostalih korištenih softvera kod subjekata na teritoriji kantona, i bitno naglasiti uz izricanje novčanih mjera subjektima.

Minimuma zakonskih obaveza za posjedovanje licenciranog softvera je posjedovanje OEM Windows licence.

U okviru projekta „E-inspektor“ sva dopremljena oprema od FUZIP-a je licencirana, i tako da KUIP ZDK netreba ni uzeti u razmatranje pitanja o licenciranju.

Krivotvoren/nelicenciran softver ima visok sadržaj malicioznih programa koj instituciju izlažu povećanom sigurnosnom riziku, te u budućim planovima budžeta treba uzeti i ovo u obzir.

2. PREDLOŽENE MJERE

Predložene mjere koje se odnose na opremu, elektronsku mrežu i antivirusni softver

Vlada Zeničko-dobojskog kantona se prihvatanjem seta Odluka 04.04.2012. koje se odnose na domenu, elektronsku mrežu, nabavku i iskorištenje informatičke opreme, jasno odredila u način djelovanja i rada Odjeljenja za informatičku podršku Stručne službe Vlade.

Ovim odlukama propisan je sistem nabavke opreme za koju uposlenici Odjeljenja moraju biti upoznati, kao i dati tehničke specifikacije za istu u postupku javne nabavke, kako bi se izbjeglo nabavljanje skupe i nepotrebne opreme koja u kasnijoj fazi neće biti u potpunosti eksploatisana.

- 1. Kako bi se izbjegli propusti u postupcima nabave, ali i povećala eksploatacije opreme još jednom se naglašava svim organima i službama kantona da su po čl. 7, stav (2) Odluke o upotrebi informatičke opreme i zaštite podataka dužni pismeno zatražiti tehničke karakteristike od uposlenika Odjeljenja za informatičku podršku za opremu koja se nabavlja, nezavisno od toga da li postupak javne nabavke provodi organ ili Služba za zajedničke poslove.**
2. Sve zahtjeve za intervencije na opremi ili mreži potrebno pismeno uputiti na Odjeljenje za informatičku podršku, radi evidencije urađenih zadataka, ali i odobrenja za različite zahtjeve korisnika.
3. Ovim aktom podsjeća se i na primjenu obaveznosti dostavljanja pismene informacije o svim kadrovskim promjenama u kantonalnim organima i službama radi obezbjeđenja jedinstvenog pristupa svakog od korisnika na domeni *zdk.ba*, odnosno *kuipzdk.ba* na elektronskoj mreži u Zeničko-dobojskom kantonu, kao i obezbjeđenju konfiguracije službene mail adrese i obaveznosti njenog korištenja u službenoj korespondenciji.
4. Obzirom da je period pripreme pospja stalnih sredstava, potrebno je dostaviti Odljenju za informatičku podršku Stručne službe Vlade akto o posjedovanju radnih mašina upoređen sa brojem korištenih prema dostavljenom obrascu, te nekorištene mašine staviti na raspolaganje u druge službe i organe do pokretanja postupka nabavke.
5. Uplanirati u narednom budžetu bar dio za minimalan broj radnih mašina, uzevši u obzir da tri godine nije nabavljena nijedna, a prema pokazateljima bar 20 komada je urgentno u organima i službama Kantona.
6. U cilju produženja važećih licenci antivirusnog softvera predlaže se nabavka istog za sve kantonalne organe i službe. Za 2014. godinu je nabavljen odvojeno paket antivirusnog programa za Kantonalne organe i službe od nabavke paketa antivirusnog programa za Kantonalnu upravu za inspeksijske poslove. U planovima za nabavku produženja validnosti licence za 2015. godinu ovu nabavku treba objediniti, bez obzira što se radi o dva domenska okruženja (*zdk.ba* i *kuipzdk.ba*), te i za KUIP planirati instalaciju Sigurnosnog centra na domeni *kuipzdk.ba*, kao logički odvojenom sistemu.

Pregledom stanja korištenih mašina dovoljan broj licenci je 300 kom.

Pomenutu nabavku moguće je izvršiti samo od ovlaštenih distributera i budžetirano iznosi:

	Opis	Cijena (KM)
1.	Nabavka i instalacija usluge antivirusne zaštite licenciranog antivirusnog programa na period od 1 godine, za 300 korisnika Kantona uz podešavanje na serveru za centralizovanje upravljanje antivirusnim softverom. (18,00KM x 300 korisnika)	5400,00
UKUPNO sa PDV:		5400,00

Predložene mjere koje se odnose na softver

Nabavka pojedinih korisničkih aplikacija propisana je Odlukom o softveru, te se ovim aktom obraća pažnja svim organima i službama za postupanje po istoj u cilju ispravne nabave, implementacije i eksploatacije različitih softverskih rješenja.

Odluka o softveru br. 02-05-8122/13 od 04.04.2013. koju je Vlada Zeničko-dobojskog kantona donijela jasno propisuje obaveznost uključivanja uposlenika Odjeljenja za informatičku podršku u svaku životnu fazu aplikacije, od idejnog rješenja do eksploatacije, tj. održavanja. Takođe naglašava bitnost dostave tehničke dokumentacije na raspolaganje uposlenicima Odjeljenja za informatičku podršku.

Članom 25. stav (2) Odluke o softveru je propisano i pribavljanje pismenog mišljenja uposlenika Odjeljenja za informatičku podršku prije utroška sredstava na nova programska rješenja.

Ovo sve u cilju izbjegavanja nepotrebnih troškova, koji su se iz dosadašnjeg iskustva, javljali u postgarantnom periodu, i koji onda ili nisu prihvaćeni ili su te aplikacije ostale da se koriste djelimično sa nemogućnošću nadogradnje ili povezivanja sa drugim sistemima i iskorištenja postojećih baza.

Jedina aplikacija koja se koristi za sve organe i službe u zgradi je Pisarnica/Protokol koja takođe nije implementirana do kraja. Prihvatanjem projekta E-inspektor moralo se osposobiti elektronsko pribavljanje brojeva predmeta. Tako jedan dio protokola radi na staroj aplikaciji, a drugi na novoj, što je apsurdno i treba drugačije urediti.

Uzimajući u obzir ovakvo stanje jedine aplikacije za vođenje predmeta svih kantonalnih organa i službi urgentno je potrebno raditi na pronalasku sredstava za nabavku softverskog rješenja za elektronsko vođenje predmeta i pripadajućih dokumenata tvz. Management Document System-a MDS, elektronizacije cjelokupnog poslovanja svih kantonalnih organa i službi.

Predložene mjere za licenciranje

Iz gore iznešenih podataka o posjedovanju licenciranih softvera **potrebno je u budućim planovima budžeta uzeti u obzir obaveznost licenciranja uz nadogradnju ili prelaskom na proizvod sa koji ima dostupnu podršku.**

U navdenom planu licenciranja razmotriti mogućnost nabavke i instalacije novog Office 365 koji sadrži paket kancelarijskih programa sa specifičnim načinom instaliranja, do sada nestandardnim.

Predložene mjere za Odjeljenje za informatičku podršku Stručne službe Vlade

Iz gore navedenog jasno je da zbog povećanja količine IT opreme i korisnika, ali i aplikativnih rješenja koja traže podršku svakodnevno se povećava i opterećenje na uposlenike Odjeljenja za informatičku podršku u Stručnoj službi Vlade.

Trenutno u u Odjeljenju za informatičku podršku Stručne službe Vlade rade dva uposlenika (1 inženjer+1 tehničar), te na osnovu navedenog širokog spektra zahtjeva koji se stavljaju pred njih jasno je da nemogu adekvatno odgovoriti.

Za opravdanost prevazilaženja ovog problem potrebno je dati prikaz organizacija ove službe u Kantonu Sarajevo i Tuzlanskom kantonu.

Kanton Sarajevo ima Zavod za informatiku i statistiku, u okviru koga djeluje Sektor za informatiku sa uposlena 4 inženjera i 6 tehničara. Osim ovih uposlenika na podršci E-inspektor KUIP Kantona Sarajevo rade još 2 inženjera.

Ukupno u KS na informatičkim poslovima 12 uposlenika (6 inženjera i 6 tehničara).

Tuzlanski kanton u Uredu za zajedničke poslove je Odjeljenje za informatiku sa Pomoćnikom direktora za informatiku (inženjer) + 1 inženjer + 1 tehničar. U KUIP-u TK na podršci E-inspektor radi jedan pomoćnik direktora za informatiku (inženjer) + 1 inženjer + 1 tehničar.

Ukupno u TK na informatičkim poslovima 6 uposlenika (4 inženjera i 2 tehničar).

U bilo kakvim realnim planovima za dalji razvoj IT sistema neophodno je što hitnije razmatrati mogućnost popunjavanja Odjeljenja sa bar još jednim uposlenim, kako je to predviđeno sistematizacijom radnih mjesta u ovom Odjeljenju (dva inženjera i dva tehničara).

SEKRETAR

Berjana Ačkar